

Grundläggande granskning - Driftnämnd Regionservice

Region Halland

Mars 2022

Helena Richardsson, projektledare

Isabelle Panasco, projektmedarbetare

Marie Lindblad, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

På uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en grundläggande granskning av Driftnämnd Regionservice. Den grundläggande granskningen syftar till att på översiktlig nivå följa, granska och pröva nämndens ansvarstagande för verksamheten. Den grundläggande granskningen omfattar i huvudsak driftnämndens tolkning av och arbete med Regionfullmäktiges mål och budget, uppföljning och återrapportering av verksamheten i enlighet med fastställd styrmodell, åtgärder när uppföljning av verksamhet visar avvikelse och arbete med intern kontroll enligt gällande anvisningar för intern kontroll.

Efter genomförd granskning är vår bedömning att Driftnämnd Regionservice i allt väsentligt har en tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen.

Den samlade bedömningen återfinns i sin helhet i avsnitt 3.5.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte	3
1.3 Revisionskriterier	3
1.4 Avgränsning	3
1.5 Metod	3
2. Region Halland	5
2.1 Region Hallands styrmodell 2021	5
2.2 Intern kontroll	7
3. Granskningsresultat	8
3.1 Driftnämnd Regionservices uppdrag	8
3.2 Driftnämndens planering och styrning av sin verksamhet	8
3.3 Driftnämndens uppföljning av verksamhet och ekonomi	9
3.4 Driftnämndens arbete med intern kontroll	10
3.5 Samlad bedömning	11

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunallagen förutsätter att revisorerna årligen granskar all kommunal verksamhet i den omfattning som följer av God revisionssed. Enligt den goda seden handlar grundläggande granskning bland annat om frågor avseende hur styrelse och nämnder tolkat och brutit ned mål och uppdrag från fullmäktige, uppföljning av verksamhet och åtgärder vid avvikelser, systematiskt arbete med intern kontroll och tydligheten i protokoll. Granskningen utgör underlag för den årliga ansvarsprövningen.

Regionstyrelse, nämnder och beredningar ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget bör respektive organ bygga upp system och rutiner för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt och att målen inte nås.

Föreliggande rapport utgör resultatet av den grundläggande granskningen av Driftnämnd Regionservice.

1.2 Syfte

Syftet med den grundläggande granskningen är att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om Driftnämnd Regionservice har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen
- Arbetsordningar och reglementen 2019
- Region Hallands mål och budget 2021 med ekonomisk plan 2022-2025
- Reglemente intern kontroll

1.4 Avgränsning

Granskningen avser Driftnämnd Regionservice och är avgränsad till år 2021.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts som en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Inom ramen för granskningen har en genomgång av driftnämndens samtliga protokoll samt mål- och ekonomiuppföljningsrapporter avseende 2021 genomförts.

Protokollgranskningen har i huvudsak syftat till att följa hur nämnden arbetar med styrning, uppföljning och kontroll samt att granska tydligheten i protokoll och beslutsunderlag. Översiktlig genomgång av nämndens internkontrollplan med tillhörande riskanalys har genomförts i syfte att följa hur nämnden arbetat med intern kontroll i förhållande till Region Hallands reglemente för intern kontroll. Vidare har det utförts

intervju med verksamhetsföreträdare där diskussioner om målstyrning, uppföljning och intern kontroll förts.

Ett utkast av rapporten har sakgranskats av företrädare från verksamheten.

2. Region Halland

I detta kapitel beskrivs Region Hallands styrmodell 2021 och fullmäktiges reglemente för intern kontroll sammanfattas.

2.1 Region Hallands styrmodell 2021

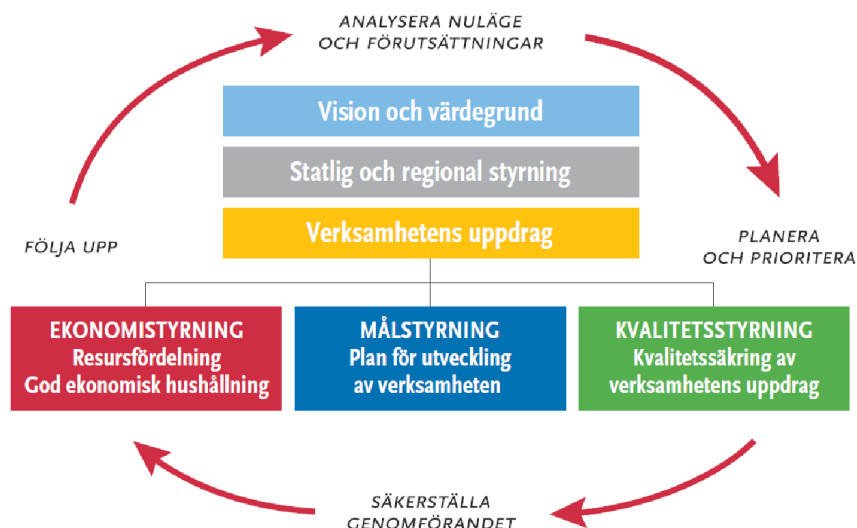
Styrmodellen för Region Halland utgår från regionfullmäktiges vision för Hallands utveckling till den Bästa Livsplatsen för Hallands invånare. För att nå goda resultat ska det finnas en tydlig länk mellan vision, övergripande mål, nämndernas mål, verksamheternas syfte och aktiviteter och uppföljning.

Regionfullmäktige har genom *Arbetsordningar och reglementen 2019* angett ramarna för hur styrningen ska ske inom Region Halland. I *Riktlinje för planering och uppföljning*, antagen av Regionstyrelsen 2019-10-18, beskrivs hur Regionfullmäktiges beslut omsätts i praktiken. Syftet med riktlinjen är att fastställa hur arbetet med planering, genomförande och uppföljning ska ske för att säkerställa:

- förutsättningar för en god livskvalitet hos invånarna
- att Regionfullmäktiges mål och ambitioner uppnås
- att lagstiftning och intern styrning efterlevs
- en styrning med fokus på verksamheternas syfte
- en god ekonomisk hushållning.

Mål och budget är regionens styrdokument på kort och medellång sikt. I Mål och budget sammanfattas den regiongemensamma resursfördelningen, fokusområden, indikatorer och kvalitetsindikatorer för att styra och följa upp verksamheten. Regionfullmäktige fastställer årligen fokusområden på övergripande nivå i Mål och budget som är kopplade till invånarnas behov, verksamhetens syfte och de ekonomiska förutsättningarna. Fokusområdena har sin utgångspunkt i Region Hallands vision och de långsiktiga strategierna. I *Riktlinje för planering och uppföljning* framgår att fokusområdena mäts på koncernnivå genom indikatorer med angivna målnivåer som ska uppnås under året.

Figur 1. Region Hallands modell för planering och uppföljning

I Mål och budget är samtliga fokusområden likställda varandra. Regionfullmäktige fördelar inte fokusområdena till nämnderna.

Varje nämnd/styrelses bidrag till den regionövergripande måluppfyllelsen ska sammanfattas, tillsammans med en beskrivning av hur verksamhetens uppdrag ska kvalitetssäkras, i en verksamhetsplan. Nämnden kan i sin verksamhetsplan komplettera de regiongemensamma indikatorerna med egna indikatorer. Utifrån de mål och indikatorer som konkretiserats i verksamhetsplanen skapas aktiviteter och åtgärder som ska planeras och tidsättas med ett tydligt ansvar. Verksamhetsplanen ska ha ett flerårigt tidsperspektiv och fastställas av nämnden/styrelsen. Respektive nämnd ansvarar för att planering och genomförande av aktiviteter som styr mot målen sker inom respektive verksamhet.

I *Mål och budget 2021 med ekonomiska plan 2022-2025* har Regionfullmäktige beslutat om åtta fokusområden¹ med tillhörande indikatorer och målvärden som Region Halland ska arbeta med mellan åren 2021 och 2025. I Mål och budget 2021 är det inräknat i nämndernas budgettillskott för befolkningsökning, ökad vårdtyngd, medicinteknisk utveckling, kapitalkostnader och prisökningar, men också ett generellt effektiviseringskrav för att minska kostnadsökningstakten och få en budget i balans. Uppföljning av regionstyrelsens och nämndernas arbete till Regionfullmäktige ska utgå från Mål och budget och ska genomföras tre gånger per år. Utöver detta ska styrelsen och nämnderna göra mindre omfattande månadsrapporter vid några tillfällen under året. Lokala nämnder, Patientnämnden samt Gemensam nämnd för Hemsjukvård och Hjälpmedel behöver endast lämna rapport till den regiongemensamma uppföljningen i samband med uppföljningsrapport 1, uppföljningsrapport 2 och årsredovisningen.

Figur 2: Uppföljningsstruktur

Månadsrapport	<ul style="list-style-type: none">Några mindre månadsrapporter, minimum två styckenRapportering till Regionstyrelsen Gäller ej lokala nämnder, Patientnämnden samt Gemensam nämnd för hemsjukvård och hjälpmedel
Uppföljningsrapport 1 (april)	<ul style="list-style-type: none">Ekonomisk uppföljningUppföljning av fokusområden samt indikatorerRapportering till Regionfullmäktige
Uppföljningsrapport 2 (augusti)	<ul style="list-style-type: none">Ekonomisk uppföljningUppföljning av fokusområden samt indikatorerRapportering till Regionfullmäktige
Slutlig uppföljning och redovisning, ÅR (december)	<ul style="list-style-type: none">Ekonomisk uppföljningUppföljning av fokusområden och utfall indikatorerRapportering till Regionfullmäktige

¹ Fokusområdena är: Hög attraktivitet, ökad konkurrenskraft, stärkt delaktighet, nära och sammanhållen vård, digital tillgänglighet i vården, styrning utifrån kunskap och kvalitet, kompetensförsörjning samt hållbar ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning.

I uppföljningsrapport 1 och 2 redovisas verksamhet och aktiviteter som stödjer beslutade fokusområden samt ett nuläge för indikatorer i relation till årets målvärde.

Kvalitetsindikatorer redovisas med utfall. I uppföljningsrapport 2, tillika delårsbokslut, redovisas dessutom en prognos på måluppfyllelsen för respektive fokusområde för helåret. Kvalitetsindikatorer redovisas med utfall i relation till utgångsvärdet, det vill säga rörelsen. I den av regionkontoret framtagna mallen för uppföljningsrapport 2 står det att förvaltningarna ska göra sin egen bedömning av måluppfyllelse/årsprognos per fokusområde (Genom att välja mellan Uppfylls, Uppfylls delvis samt Uppfylls inte).

I årsredovisningen redovisas utfall samt analys för samtliga indikatorer för uppföljning av Regionfullmäktiges fokusområden samt den verksamhet och de aktiviteter som stödjer dessa. För de beslutade kvalitetsindikatorerna kopplade till verksamhetens uppdrag redovisas utfall i relation till utgångsvärdet och analys. Bedömningen av kvalitetsindikatorerna sker utifrån en rörelse mot målvärdet.

2.2 Intern kontroll

Den 28 oktober 2020 fastställde Regionfullmäktige ett nytt reglemente för intern kontroll. Reglementet har tillämpats sedan 2021. Av reglementet framgår ansvarsfördelningen enligt följande:

Regionstyrelsens ansvar

Regionstyrelsen ska genom sin uppsiktsplikt säkerställa att det finns en god intern kontroll. Regionstyrelsen ansvarar för att:

- den interna kontrollen i Region Halland är tillräcklig
- upprätta internkontrollplan för den egna verksamheten

Nämndernas ansvar

- att den interna kontrollen inom respektive nämnds verksamhetsområde är tillräcklig,
- att upprätta internkontrollplan för respektive nämnds verksamhetsområde samt årligen utvärdera planen och rapportera till regionstyrelsen, och
- att regler och anvisningar för den interna kontrollen efterlevs.

Tjänstemannaorganisationens ansvar

- att säkerställa ett arbetssätt utifrån detta reglemente genom tillämpningsanvisningar för intern kontroll.

3. Granskningsresultat

I detta kapitel beskrivs resultatet av den grundläggande granskningen utifrån de iakttagelser som vi bedömer vara mest relevanta.

3.1 Driftnämnd Regionservices uppdrag

Den 24 oktober 2018 beslutade regionfullmäktige om ett reviderat reglemente för driftnämnder i Region Halland, vilket började gälla från och med 1 januari 2019. Enligt reglementet ska driftnämnderna, inom tilldelade ekonomiska ramar, verkställa de uppdrag och direktiv regionstyrelsen eller regionfullmäktige ger samt bidra till att regionfullmäktiges mål uppnås. Driftnämnderna ska även tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de riktlinjer som regionfullmäktige eller regionstyrelsen beslutar om och följa de föreskrifter som kan finnas i lag eller annan författning. Vidare ska nämnderna svara för information till allmänheten utifrån respektive nämnds verksamhetsansvar. I sitt arbete ska nämnderna även beakta de tre hållbarhetsdimensionerna, Agenda 2030 och de globala målen samt intentionerna i FN:s konvention för barns rättigheter.

Enligt reglementet ligger det inom Driftnämnd Regionservices uppdrag att genom interna överenskommelser tillhandahålla försörjnings- och stödfunktioner som ur regionens perspektiv ger bästa service till regionens verksamheter varigenom dessa kan fokusera på sina kärnverksamheter.

3.2 Driftnämndens planering och styrning av sin verksamhet

Vid driftnämndens sammanträde den 26 november 2020 beslutar nämnden att godkänna verksamhetsplan och arbetsmiljöplan för år 2021. Av protokollet framgår att verksamhetsplaneringen kopplar samman den kortsiktiga verksamhetsstyrningen med de långsiktiga strategierna och visionen.

Driftnämndens verksamhetsplan inkluderar nämndens internbudget, investeringsplan, nämndens arbetsmiljöplan samt intern kontroll. I planen beskrivs även målstyrning, kvalitetsstyrning och ekonomistyrning. Av verksamhetsplanen 2021 framgår att fem av fullmäktiges fokusområden har en koppling till driftnämndens ansvarsområde. Utifrån fokusområdena har nämnden fastställt 26 uppdrag till förvaltningen. Dessa har inte konkretiserats med hjälp av indikatorer eller andra uppföljningsvariabler i verksamhetsplanen. Däremot framkommer vissa indikatorer i samband med uppföljningen av förvaltningens uppdrag i uppföljningsrapporterna och årsredovisningen. Inom ramen för kvalitetsstyrningen innehåller verksamhetsplanen regionövergripande indikatorer samt nämnds- och förvaltningsspecifika indikatorer. Dessa indikatorer har i flera fall direkta kopplingar till de aktiviteter som är identifierade inom olika fokusområden.

Driftnämnden Regionservice är intäktsfinansierad och har således inte tilldelats något resurstillskott. Driftnämnden Regionservice är intäktsfinansierad och tilldelas därför ingen ram eller några resurstillskott. Vid sammanträdet den 3 februari 2021 beslutade nämnden att fastställa driftbudget 2021 för Regionservice.

3.3 Driftnämndens uppföljning av verksamhet och ekonomi

Under 2021 har driftnämnden haft sju protokollförda sammanträden. Nämnden har återrapporterat sin verksamhet till regionstyrelsen i samband med uppföljningsrapport 1, uppföljningsrapport 2, månadsrapporter och årsredovisning 2021.

Vid nämndens sammanträde den 10 mars 2021 beslutade driftnämnden att godkänna månadsrapporten per februari och överlämnade den till regionstyrelsen.

Vid sammanträdet den 19 maj 2021 fastställdes uppföljningsrapport 1 och överlämnades till regionstyrelsen. Av uppföljningsrapporten framgår att verksamheten har fortsatt att påverkas av Covid-19-pandemin. Det beskrivs att Regionservice tjänsteleveranser har kompletterat med lagerhållning och distribution av skyddsmaterial till kommunerna, följsamhet utifrån förändrade behov inom slutenvården av Covid-19 patienter, leveranser av vaccin till ett stort antal utbudspunkter i regionen samt det i januari etablerade bokningsstödet för vaccinationer. Vad gäller den ekonomiska utvecklingen framgår att nämnden visar ett positivt resultat efter april månad uppgående till +9,8 mnkr. Avvikelsen mot periodiserad budget uppgår till +18 mnkr. Vidare framgår att 2021 års budget är justerad efter beslut om resultathantering från 2020 och inkluderar 2,0 mnkr överförda från 2020 års positiva resultat. Prognosen för helåret är ett positivt utfall på +14,2 mnkr (avvikelse +16,2 mot kompletterad budget). Avvikelsen beror främst på de engångseffekter som uppstår i materialförsörjningen till kommunerna. Gemensamma utvecklingsresurser bedöms även 2021 inte nyttjas i möjlig utsträckning då utvecklingsarbete behöver prioriteras ner på grund av pandemin. Vad gäller måluppfyllelsen framgår att verksamheten arbetat med aktiviteter för att stödja regionfullmäktiges fokusområde, men att vissa ambitionssänkningar behövt göras med hänsyn till Covid-19-pandemin. Vidare prognostiseras att fokusområdena i huvudsak uppnås enligt ställda ambitioner.

Vid sammanträdet den 6 oktober 2021 fastställdes uppföljningsrapport 2 och överlämnades till regionstyrelsen. Driftnämnden redovisar ett positivt resultat uppgående till 32,9 mnkr för perioden januari till och med oktober. Avvikelse mot periodiserad budget för samma period är +26,5 mnkr. Verksamheterna visar förväntade resultat och många av de åtgärdsinitiativ som togs fram inför den standardiserade leveransen från 2020 har gett resultat vilket fortsatt under 2021. Helårsprognosen är ett positivt utfall på +24,0 mnkr (avvikelse +26,0 mot kompletterad budget). Avvikelsen beror främst på de engångseffekter som uppstår i materialförsörjningen till kommunerna som preliminärt fortgår till siste oktober. Precis som i uppföljningsrapport 1 framgår att de gemensamma utvecklingsresurserna för 2021 inte kommer kunna nyttjas enligt plan eftersom utvecklingsarbetet behöver prioriteras ner på grund av pandemin. Vidare framgår en beskrivning av arbetet med förvaltningens uppdrag kopplat till fokusområden och för vissa av uppdragen lämnas en bedömning. I sammanfattningen framgår att nämnden bedömer att fyra av sex fokusområden ligger i linje med förväntad prestation utifrån ingångsvården och planering för verksamhetsåret 2021. Inom två fokusområden bedöms måluppfyllelsen till "delvis uppfylld". De områdena är "Kompetensutveckling" och "Verksamhetens egna utvecklingsområden" där bland annat omprioriteringar behövt

göras för att möta upp konsekvenserna av pandemin. Vidare framgår en helårsprognos för utvalda indikatorer.

Den 10 november 2021 fastställde driftnämnden månadsrapport januari till och med oktober 2021 och beslutade att överlämna rapporten till regionstyrelsen.

Den 2 februari 2022 godkände driftnämnden årsredovisningen 2021. Nämndens ackumulerade helårsutfall uppgår till +22,7 mnkr. Avvikelsen mot periodiserad budget uppgår till +24,7 mnkr. Differensen mellan utfall och avvikelse baseras på det beslut som togs om resultathantering från 2020 och inkluderar därför en budget om ytterligare 2,0 mnkr överförda från 2020 års positiva resultat. Den positiva avvikelsen beror främst på de engångseffekter som uppstår i materialförsörjningen till kommunerna som fortgick till den siste oktober. En bedömning av lagervärde för skyddsmaterial gjordes i samband med bokslutet vilket resulterade i en sammantagen nedskrivning om 8 mnkr. Vidare framgår en beskrivning av arbetet med förvaltningens uppdrag kopplat till regionfullmäktiges fokusområden. 13 av 23 uppdrag bedöms om uppfyllda, 7 som delvis uppfyllda och 3 som inte uppfyllda. Sammanfattningsvis bedöms ett fokusområde som uppfyllt, tre som delvis uppfyllt och ett som inte uppfyllt. Den samlade bedömningen blir delvis uppfyllt. I årsredovisningen görs även en bedömning av de olika indikatorerna.

3.4 Driftnämndens arbete med intern kontroll

Den 26 november godkände Driftnämnd Regionservice redovisat förslag till internkontrollplanen för verksamhetsåret 2021. Likt tidigare år framgår av protokollet att driftnämnden inför fastställandet av planen har berett ärendet i flera steg. Förvaltningens samtliga avdelningar har genomfört SWOT-analyser som senare har kommit att utgöra grunden för förvaltningens samlade riskanalys. Nämndens arbetsutskott samt driftnämnden som helhet har därefter berett ärendet i två steg. Av den dokumenterade riskanalysen framgår väsentlighet/konsekvens för varje risk, sedan bedöms sannolikheten och konsekvens utifrån en siffra. Varje risk får på så sätt ett sammanlagt risktal. Vidare framgår metod för kontroll för varje risk.

Driftnämndens internkontrollplan 2021 omfattar tre risker inom två områden. I relation till varje risk anges en beskrivning av väsentlighet/konsekvens, risktal, kontrollmoment, metod, avstämningsdatum, kontrollansvarig och till vem rapportering ska ske.

Internkontrollarbetet har redovisats för nämnden vid två tillfällen under 2021: den 19 maj i samband med uppföljningsrapport 1 och den 6 oktober i samband med uppföljningsrapport 2. Av sammanträdesprotokollet framgår att uppföljningen har överlämnats till Regionstyrelsen.

Den 2 februari 2022 redovisades uppföljningen av internkontrollplanen 2021 på nämndens sammanträde. I uppföljningsrapporten beskrivs resultatet av genomförda kontrollmoment samt en bedömning av utfallet. I intervju framkommer att förvaltningen inte sett att det varit aktuellt att vidta särskilda åtgärder med anledning av resultatet av den interna kontrollen 2021.

3.5 Samlad bedömning

Granskningen visar att driftnämnd Regionservice har antagit en verksamhetsplan för 2021. Vi noterar att verksamhetsplanen omfattar fem av fullmäktiges åtta fokusområden för 2021. Kommunallagen redogör för att nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer fullmäktige har bestämt. I regionfullmäktiges Mål och budget 2021 med ekonomisk plan 2022-2025 framställs samtliga fokusområden som likställda varandra. Driftnämndens beslut att välja ut delar av dessa kan vara problematiskt eftersom nämnden indirekt gör prioriteringar som kan ge konsekvenser för verksamhetens inriktning och kvalitet. Det kan också innebära att nämndens arbete inte är förenlig med regionfullmäktiges viljeinriktning. Enligt vår bedömning tyder detta på att Region Hallands styrmodell fortsatt är otydlig, även om förbättringar har genomförts jämfört med föregående år. Vi anser att nämnden i sin verksamhetsplan bör motivera varför nämnden väljer ut vissa av fokusområdena som framgår av Mål och budget för att förtydliga sin styrning av verksamheten.

Driftnämnd Regionservice har fastställt en plan för den interna kontrollen 2021 och följt upp resultatet i enlighet med reglementet för intern kontroll. Enligt vår bedömning har driftnämnden därigenom varit tillräckligt informerad för att verifiera att kontrollaktiviteterna fungerat på ett tillfredsställande sätt.

Driftnämnd Regionservice har bedrivit sin verksamhet inom tilldelade ekonomiska ramar. Budgetöverskottet uppgår till 22,7 mnkr vid utgången av 2021. Avvikelse mot periodiserad budget för samma period är +24,7 mnkr.

Nämnden har återrapporterat sin verksamhet till regionstyrelsen i samband med uppföljningsrapport 1, uppföljningsrapport 2, månadsrapporter och årsredovisning 2021. Vi konstaterar att Driftnämnden har genomfört uppföljningen av sin verksamhet i enlighet med regionfullmäktiges riktlinjer.

Efter genomförd granskning är vår bedömning att Driftnämnd Regionservice i allt väsentligt har en tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen.

2022-03-16

Kerstin Sikander

Helena Richardsson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Region Halland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan daterad 2021-11-10. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.